

Participatie en Civiele Maatschappij in het Nieuwe Ontwikkelingsparadigma

Nadia Molenaers

Universiteit Antwerpen

 IOB
INSTITUUT VOOR
ONTWIKKELINGSBELEID EN -BEHEER

Waarom staat participatie zo centraal?

- Internationaal politiek diplomatiek gebeuren
- Evaluatie effectiviteit van de hulp
- Inzichten uit de wetenschap

Internationaal politiek-diplomatiek gebeuren

- 1989 einde koude oorlog
  - Wegvallen dreiging
  - Democratiseringsgolf

Positieve rol cso's in omverwerpen autoritaire regimes

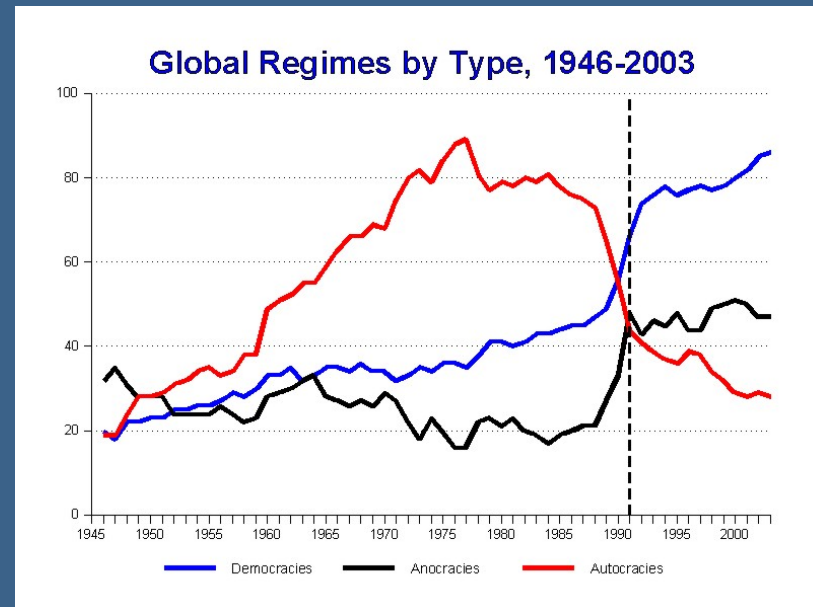
Ruimte op kritiek te geven voor NGOs op regimes maar ook op donoren

Westerse democratie wordt model

Politieke overwegingen mogen ruimte krijgen binnen OS

Evaluatie effectiviteit van de hulp

ODA faalt: beperkte resultaten jaren 80 - 90

Mislukking SAPs :

- beleidshervormingen mislukken wegens gebrek aan 'ownership'
- donorinstrumenten deel van het probleem

Evaluatie projectaanpak

- creatie parallelle systemen: ondermijnt nationale plannings- en budgetproces, verzwakt de staat
- hoge transactiekosten
- beperkt 'ownership'
- problematische duurzaamheid

Evaluatie effectiviteit van de hulp

Vanuit NGO-hoek

- Succesverhalen 'alternatieve aanpak'
- Aandringen participatieve aanpak
- Eis naar schuldverlichting/-kwijtschelding
- Zware kritiek op WB - IMF

Inzichten uit de wetenschap

- Institutionele school:
    - Sterke instituties
      - => ontwikkeling
      - => sterke civiele maatschappij
  - Culturele school
    - Sterke civiele maatschappij
      - => politieke performantie (beter functioneren democratie)
      - => ontwikkeling
- => Democratie en Ontwikkeling gaan hand in hand

HET NIEUWE ONTWIKKELINGSPARADIGMA

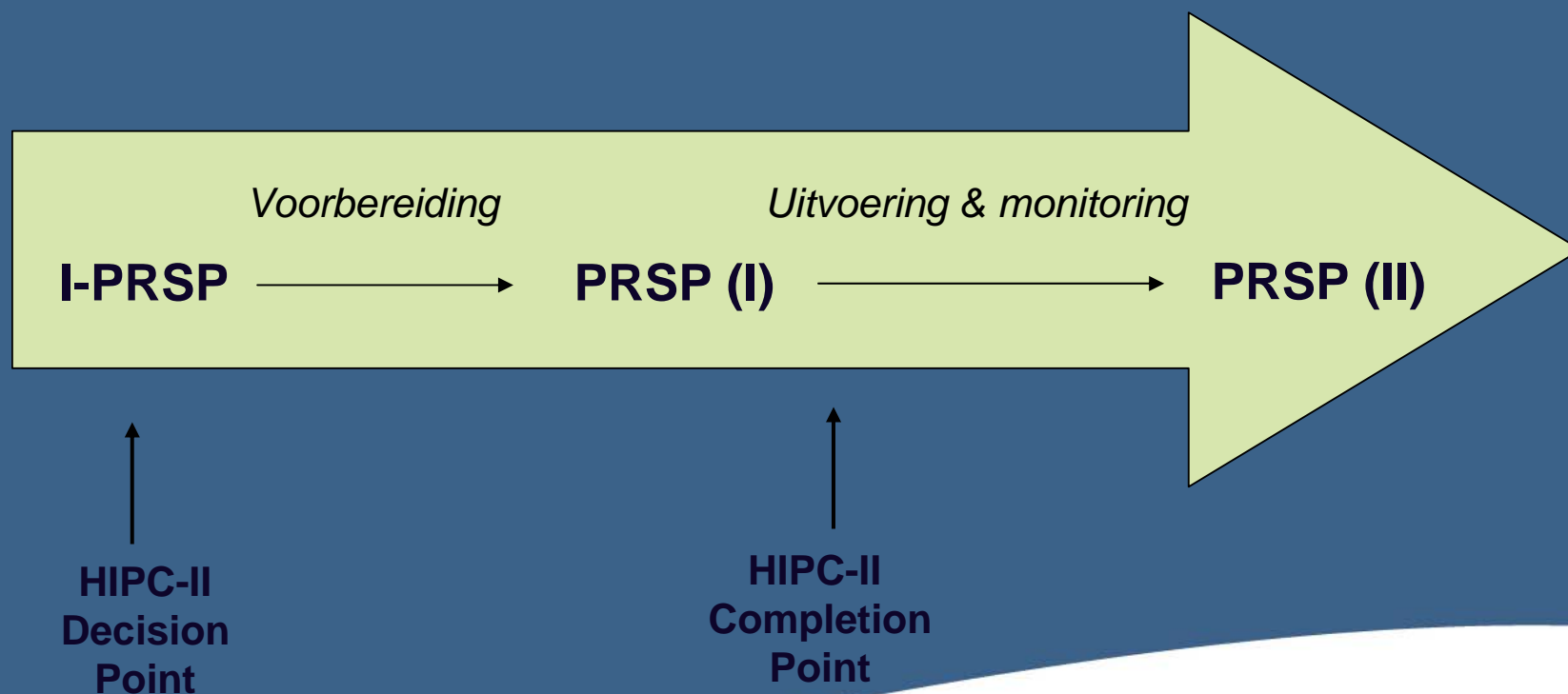
PRSP ALS DE EMANATIE
VAN DE NIEUWE HULPOPVATTING

Universiteit Antwerpen

 IOB
INSTITUUT VOOR
ONTWIKKELINGSBELEID EN -BEHEER

PRSP tijdslijn

1. Kernprincipes

Good governance => ontwikkeling

- Good governance = ? (politiek – technocratisch) / Capaciteit en wil om pro-arm beleid te voeren
  - PRSP moet alomvattend zijn: groei, armoede, milieu,... - door land opgesteld (ownership) – participatief – resultaatgericht - transparant
  - Ontwikkeling = groei, armoedebestrijding, MDGs
- ⇒ De staat moet versterkt worden – budgetsteun – donoren moeten beter coördineren

Participatie als instrument en doel op zich

2. Wat betekent dit voor OS?

- hulp binnen PRSP/budget
- minder projecthulp, meer programmahulp
- meer nadruk op beleidsdialoog, monitoring, evaluatie
- betere coördinatie tussen donoren

3. Wat verwachten donoren van participatie?

	↗ Eigenaarschap (ownership)	
Participatie civiele maatschappij	→ Pro-arme effectiviteit (pro-poor effectiveness)	
	↘ Transparantie – rekenschap afleggen (accountability)	

Wat verwachten donoren van participatie?

	↗ Eigenaarschap	↘
Participatie civiele maatschappij	→ Pro-arme effectiviteit	→ Armoedebestrijding
	↘ Transparantie – rekenschap afleggen	↗

Wat verwachten donoren van participatie?

	↗ Eigenaarschap	↘
Participatie civiele maatschappij	→ Pro-arme effectiviteit	→ Armoedebestrijding
	↘ Transparantie – Rekenschap afleggen	↗
	↘ Democratie	↗

Verschuiving participatie

- Micro → Macro
- Project → Beleid
- Begunstigde → Burger
- Consultatie → Besluitname
- Evaluatie → Implementatie

Maar ....

Is dit realistisch?

- Erg ambitieus – teveel gevraagd van civiele maatschappij?
- Spanning ontwikkeling – democratie?
- Wat is participatie? Wat is civiele maatschappij?
- Participatie als doel of als instrument?

Welke zijn de minimale condities opdat participatie een positieve bijdrage kan leveren aan de PRSP?

Accent op PRSPlogica: dwz: focus op armoede bestrijding

- Welke rol voor participatie ?
- Wanneer moeten donoren participatie 'eisen' ?

Wanneer is participatie in PRSP zinvol?

- Antwoord in matrix-vorm, ontwikkeld door Nadia Molenaers en Robrecht Renard
- Gebaseerd op vijf jaar onderzoek
- In 5 landen (Nicaragua, Bolivia, Rwanda, Senegal, Vietnam)
- + deskstudy evaluaties van PRSP-participatie-processen
- Boek in voorbereiding - 2007

4 sets of conditions

PRSP READINESS ASSESSMENT

1. PRSP PRE-REQUISITES
2. PRSP ISSUES TO BE ADDRESSED

PARTICIPATION READINESS ASSESSMENT

1. PARTICIPATION PRE-REQUISITES
2. PARTICIPATION ISSUES TO BE ADDRESSED

Selectivity
Sequencing

PRSP READINESS ASSESSMENT

1. PRSP PRE-REQUISITES

	PRO POOR EFFECTIVENESS	OWNERSHIP / COMMITMENT	ACCOUNTABILITY
GOVERNMENT	Is there sufficient institutional quality to implement PRSP?	Is there political commitment to poverty reduction or public sector reform?	

PRSP READINESS ASSESSMENT

2. PRSP ISSUES TO BE ADDRESSED

	PRO POOR EFFECTIVENESS	OWNERSHIP / COMMITMENT	ACCOUNTABILITY
GOVERNMENT	Good quality poverty diagnostic	Technocratic Bureaucratic	Public sector M&E and auditing
DONORS			

PRSP READINESS ASSESSMENT

2. PRSP ISSUES TO BE ADDRESSED

	PRO POOR EFFECTIVENESS	OWNERSHIP / COMMITMENT	ACCOUNTABILITY
GOVERNMENT	Good quality poverty diagnostic	Technocratic Bureaucratic	Public sector M&E and auditing
DONORS	Pro-poor policies Donor-coordination	Acceptance of gvt priorities Alignment aid	Effective accountability requested

PARTICIPATION READINESS ASSESSMENT

1. PARTICIPATION PRE-REQUISITES

	PRO POOR EFFECTIVENESS	OWNERSHIP / COMMITMENT	ACCOUNTABILITY
GOVERNMENT			Is there sufficient political room for CS to contribute to the PRSP?
CIVIL SOCIETY	Is civil society close to the poor?		

PARTICIPATION READINESS ASSESSMENT

2. PARTICIPATION ISSUES TO BE ADDRESSED

	PRO POOR EFFECTIVENESS	OWNERSHIP / COMMITMENT	ACCOUNTABILITY
CIVIL SOCIETY	Capacities to assess micro needs of the poor Capacities macro policy debate	Representativeness Autonomy	Capacity M&E Organizational capacity (umbrella) Democratic goals/structures voice
DONORS			Pressure for more room for CSOs Advise and support to CSOs new role

Conclusie: de problemen rond PRSP-participatie aanpak

- Grote onduidelijkheid over aard/natuur van civiele maatschappij in het Zuiden
- Het overwicht van NGOs in participatieprocessen
- Afwezigheid van de armen

- Naïef optimisme donoren
- Dubbele, soms problematische rol INGOs
- Interpretatieverschil participatie: cso ->transformatief / overheid ->informatief

- Democratie en ontwikkeling kunnen conflicteren
- Participatie moet instrumenteel blijven

- One size fits all aanpak - XXL

Dank voor uw aandacht !

Universiteit Antwerpen

 IOB
INSTITUUT VOOR
ONTWIKKELINGSBELEID EN -BEHEER

